אישים באגרות הראי"ה

הרב יצחק ירוחם דיסקין

מחשובי הרבנים האשכנזים של היישוב הישן בירושלים, ראש מוסדות דיסקין · תקצ"ט–תרפ"ה (1839–1925)

4 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הרב יצחק ירוחם דיסקין נולד בכ"ב בשבט תקצ"ט (1839) בלומז'ה, בנו היחיד של המהרי"ל דיסקין. אחרי פטירת אביו ביקשו ממנו לעלות לירושלים ולעמוד בראש המוסדות שייסד אביו, בית היתומים דיסקין וישיבת אהל משה, ובאלול תרס"ח (1908) עלה לארץ.

אחרי פטירת הרב שמואל סלנט נחשב לסמכות הרבנית הבכירה של העדה האשכנזית בירושלים. אחרי מלחמת העולם הראשונה הוצע למנותו לרב האשכנזי של ירושלים, אבל המינוי לא יצא לפועל. היה מן המתנגדים להקמת הרבנות הראשית. נפטר בכ"ט בשבט תרפ"ה (1925).

הרב קוק על הרב יצחק ירוחם דיסקין

הרב קוק פונה אל הרב דיסקין בכבוד גדול, "רב רחימאי", ומודה לו בשנת תרע"ד על דבריו בימי המהומה על "תחכמוני" (ראו בפרשת לימודי קודש וחול: "תחכמוני" והגימנסיה (תרס"ח-תרע"ד)), "אשר היו כשמן על פצעי לבבי" (כרך ב', אגרת תרעא). כשהגיע הרב קוק לירושלים אחרי המלחמה, הזמין את רבני העיר לאסיפה לחיזוק התורה והדת, וביקש שהרב דיסקין יעמוד בראשה (כרך ד', אגרת תתקפט).

בשנים שאחר כך נחלקו השניים: הרב דיסקין התנגד להקמת הרבנות הראשית, ונגד הרב קוק פורסמו בירושלים כתבי פלסתר. הרב קוק כותב לרב גרינשפן בלידס שבתחילה עיכב את קבלת כתב הרבנות כמה חודשים, "שחששתי לכבודו, ביחוד מפני זקנותו המופלגה, וכבוד אביו הגאון מבריסק" (כרך ד', אגרת אסו). במכתב גלוי אל הרב דיסקין ואל הרב יוסף חיים זוננפלד הרב קוק כותב שאף שנתנו יד לכותבי פלסתר, "בכ"ז אני סולח ומוחל לכל מי שפגע בי", וקורא להם להצטרף לרבני הארץ בשעת ייסוד הרבנות הראשית (כרך ד', אגרת אצו).

הרב שלמה אבינר על הרב יצחק ירוחם דיסקין

באגרת שכתב הרב חרל"פ בשנת תרפ"א, בימי המחלוקת על ספר "אורות", הוא מתאר את הרב יצחק ירוחם דיסקין כמי שהייתה לו "אהבת נפש" עם הרב קוק, וכיצד ניסו בעלי המחלוקת להפריד ביניהם. הוא מספר שהרב קוק פנה אל הרב דיסקין וביקש שיעמוד בראש אספת רבני ארץ ישראל כזקן הרבנים, משום שרצה שדבר לא יוחלט בארץ על פי דעת יחיד. (מקור: מתוך ספרי הרב)

האגרות

כרך ב', אגרת תרעא: תודה על דבריו בימי המהומה על "תחכמוני", שבה תלו את שמו של הרב קוק בכבוד המוסד.

"אשר היו כשמן על פצעי לבבי"

כרך ד', אגרת תתקפט: הזמנה לאסיפת רבני ירושלים לחיזוק התורה והיהדות, בבקשה שהרב דיסקין יעמוד בראשה.

"המצב של עיר הקודש מבית ומחוץ, מכריח אותנו כעת לגשת לאיזה סדר של פעולות וחזוקים"

כרך ד', אגרת אסו: אל הרב נ"ש גרינשפן בלידס, על כתב הפלסתר נגד הרב קוק ונגד הרב חרל"פ: הרב קוק מסביר את רקעו, ומספר שבתחילה עיכב את קבלת כתב הרבנות מפני כבודו של הרב דיסקין.

"שחששתי לכבודו, ביחוד מפני זקנותו המופלגה"

כרך ד', אגרת אצו: מכתב גלוי אל הרב דיסקין ואל הרב זוננפלד: הרב קוק מוחל לכל מי שפגע בו, וקורא להם לתת יד לרבני הארץ ולחדול מן המחלוקת.

"בכ"ז אני סולח ומוחל לכל מי שפגע בי"

ראו גם

הפרשה: הפולמוס על ספר "אורות". (לפרשה)

על הרב יוסף חיים זוננפלד. (לדף האיש)

תולדות הרב יצחק ירוחם דיסקין. ("רבי יצחק ירוחם דיסקין", המכלול)

נוסח האגרות – עם ביאור

4 האגרות שבהן נזכר הרב יצחק ירוחם דיסקין, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תרעא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ב אדר תרע"ד - יפו **נמען:** הרב יצחק ירוחם דיסקין

תודה מאוחרת על דברי הנחמה בזמן המהומה על 'תחכמוני'. אף שהרב דיסקין לא הגן על המוסד עצמו, שבעיני הרב קוק זה 'עיקר העיקרים', חסדו לא יישכח. רק בשיתוף כוחות, 'כינוס לצדיקים' ועין טובה על כל מי שמחזק את הדת, נצליח.

עיקרי הדברים

- תודה על הנחמה.
- שיתוף כוחות.
- עין טובה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י"ב אדר תרע"ד[4]

עתרת ברכה ושפעת שלו'[5] ושמחה, להדרת כבוד רב רחימאי, הגאון הגדול, תפארת ישראל, אוצר תוי"ר[6] מוהריי"ץ[7] דיסקין [הרב יצחק ירוחם דיסקין, מגדולי רבני ירושלים, בנו של המהרי"ל דיסקין] שליט"א[8], שלו' וברכה עד העולם.

אדוני הגאון שליט"א, ישאני נא בטובו על אשר כ"כ[9] אחרתי שילומי חובת תודתי להוד גאונו מר ני"י[10] על דבריו היקרים, אשר היו כשמן על פצעי לבבי, מאז אשר השתערה המהומה ע"ד[11] התחכמני [ראו (כרך ב', אגרת תרלה)] וכו'[12] שמיסדיו, שכונתם לשם שמים, עשו אותי ליתד להתלות עליה את כבוד מוסדם, ואם אמנם לא יצא אדוני להגן על עצם המוסד, שזהו אצלי עקר העקרים, לחזק את ידי אוחזי הצינה נגד המהרסים הקיצוניים, כשם שאנו חייבים לחזק את העובדים בפנים הקודש, בתלמוד גדול בלא שום עירוב חול, - כי דוקא משיתוף הכחות אשר נוכח ד' דרכם נעשה ונצליח בעה"י[13], דוקא ע"י[14] כינוס לצדיקים, וע"י[15] הבטה בעין טובה על כל נותן יד לחזק את יסוד הדת והיהדות באיזה אמצעי ובאיזה דרך שיבור לו, כ"ז[16] שאיננו סותר תורה ומצוה, - אבל הלא לא אוכל לשכח את חסדו וטובו אשר גמלני, בדברו על לבי דברים טובים, לעודד מעט את רוחי, שהיה נדכא וסוער אז מאד. ישר חילי' דהדר"ג[17] שליט"א, ויזכנו השי"ת[18] לעבוד שכם אחד על הררי קודש, לרומם קרן ביראת ד' טהורה, וכימי מור והדס יושיענו, וישמח לב מבקשי ד'.

יגיל וישמח בימי הפורים הבעל"ט[19] ברב עז וחדות ד', כנה"ר[20] ונפש אוהב דבק מאח, מתכבד בכבוד אהבתו ודוש"ת[21] מלונ"ח[22],

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש

3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תרע"ד - השנה תרע"ד (1913/1914)
5. שלו' - שלום
6. תוי"ר - תורה ויראה
7. מוהרי"י - מורנו הרב רבי שמות שמתחילים באותיות י, י (למשל: יעקב + יעקב) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
8. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
9. כ"כ - כל כך
10. נ"י - נרו יאיר
11. ע"ד - על דבר
12. וכו' - וכולי (וכן הלאה)
13. בעה"י - בעזרת השם יתברך
14. ע"י - על ידי
15. וע"י - ועל ידי
16. כ"ז - כל זה
17. דהדר"ג - דהדרת גאונו
18. השי"ת - השם יתברך
19. הבעל"ט - הבא עלינו לטובה
20. כנה"ר - כנפשו הרמה
21. ודוש"ת - ודורש שלומו ותורתו
22. מלונ"ח - מצפה לנחמת ציון

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת תתקפט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ט' כסלו תר"פ - ירושלים **נמען:** הרב יצחק ירוחם דיסקין

מצב העיר מבית ומחוץ מחייב פעולות לחיזוק התורה והיהדות. הרב קוק מזמין את הרבנים לאסיפה בביתו, ומבקש שהרב דיסקין, 'זקן הגאונים', יעמוד בראשה; גילוי הדעת צריך להיות מאוחד. אם אינו יכול לבוא, שישלח את דעתו בכתב.

עיקרי הדברים

- אסיפת רבנים.
- בקשה שהרב דיסקין יעמוד בראש.
- גילוי דעת מאוחד.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1] ירושלם ת"ו[2]. יום ט' לחדש כסלו תר"פ[3]

להדרת כבוד מר רב רחימאי. הגאון הגדול. פאר הדור, סוע"ה[4], כקש"ת[5] מו"ה[6] יצחק ירוחם דיסקין [הרב יצחק ירוחם דיסקין; ראו (כרך ב', אגרת תרעא)] שליט"א[7].

ולכל המסתופפים כצל קדושת תורתו שלו'[8]. אחדש"ה[9] דהדר"ג[10] מר שליט"א. המצב של עיר הקודש מבית ומחוץ, מכריח אותנו כעת לגשת לאיזה סדר של פעולות וחזוקים לטובת קדושת התורה וחזוק הדת והיהדות. וכבוד ירושלים ובניה, בני תורה היקרים, וכבוד ישראל וארי"[11] בכלל, ושמירת צביון הקודש בתוכה בעצת אמת ושלו'[12]. בשביל המטרה הקדושה הזאת מצאתי לחובה ולמצוה לעצמי, לבקש חלק רשום ממעלת הרבנים העומדים על משמרת הקודש פעה"ק[13] ת"ו, לבוא לאסיפה היום בביתי. וכאשר כל הפעולות הרשומות בעניני התורה והיהדות פעה"ק, מצפה אני שיעשו בעז"ה[14] ע"י[15] עצת שלו' של הדר"ג[16] אדוני שליט"א. שיואיל בטובו לעמוד לימיני בכל מעשנו לטובת הקודש, לרומם קרן עיר עז לנו, וקרן תוה"ק[17] ולומדיה, ע"כ[18] ארהיב עז לחלות את פני הדר"ג, שיתיחש נא באהבתו הנאמנה מאד אל המחשבות הטובות שהננו מקוים בחסדי השי"ת[19] לגשת אל הוצאתן אל הפועל. תתקפטי שלום וברכה הדרת גאון רב רחימאי הגאון הגדול פאר הדור שלו' וברכה רב יצחק ירוחם דיסקין שליט"א המצב הנורא והאיום שאנו עומדים בו כעת. ד' ירחם, גורם לנו ודאי שכללות הרבנים שבא"י[20] ובעיה"ק[21] בירושלים חייבים הם לגלות את דעתם באופן גלוי.

ע"ד[22] אספת הרבנים המתוכננת כעת. [האספה שממנה צמחה הרבנות הראשית לארץ ישראל] וגילוי דעת זו מוכרח הוא לפי המצב [שלנו] שיהי'[23] בצורה מאוחדת בלי שום חלוקי דעות, וק"ו[24] שאי אפשר] שגולת הכותרת זקן הגאונים, הדר"ג, לא יופיע בראש האספה. בכל אופן יכבדנו בהבעת דעתו הגדולה בכת"י[25] קדשו, אם הדבר הוא אי אפשרי מאיזה טעם שהוד גאונו יופיע בעצמו בהאספה. אמנם מקוים אנחנו שהשי"ת[26] יחזק ויאמץ את חילו, שיוכל לבוא בכבודו להאספה המיוחדה והנחוצה הזאת,

העומדת עכשיו בודאי] ברומו חסר בכת"ק והושלם עפ"י[27] ההשערה. של עולם. והשי"ת[28] יחננו בדעה והשכל ויתקננו בעצה טובה מלפניו למען עמו ונחלתו.

והנני בזה ידי"ע[29] מתכבד באהבתו ודוש"ת[30] הקדושה באה"ר[31].

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. ת"ו - תבנה ותכונן
3. תר"פ - השנה תר"פ (1919/1920)
4. סוע"ה - סיני ועוקר הרים
5. ככש"ת - כבוד קדושת שם תפארתו
6. מו"ה - מורנו הרב
7. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8. שלו' - שלום
9. אחדש"ה - אחרי דרישת שלומו הטוב
10. דהדר"ג - דהדרת גאונו
11. וארי"י - ו + ארי"י: ארץ ישראל; "האר"י": רבי יצחק לוריא
12. ושלו' - ושלום
13. פעה"ק - פה עיר הקודש
14. בעז"ה - בעזרת השם
15. ע"י - על ידי
16. הדר"ג - הדרת גאונו
17. תוה"ק - תורתנו הקדושה
18. ע"כ - על כן
19. השי"ת - השם יתברך
20. שבא"י - שבארץ ישראל
21. ובעיה"ק - ובעיר הקודש
22. ע"ד - על דבר
23. שיהי' - שיהיה
24. וק"ו - וקל וחומר
25. בכת"י - בכתב יד
26. שהשי"ת - שהשם יתברך
27. עפ"י - על פי
28. והשי"ת - והשם יתברך
29. ידי"ע - ידידו עוז
30. ודוש"ת - ודורש שלומו ותורתו
31. באה"ר - באהבה רבה

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אסו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: (תרפ"א) - ירושלים **נמען:** הרב נ"ש גרינשפאן, לידס

כתב הפלסתר נגדו ונגד הרב חרל"פ בא מקנאה: הרב דיסקין רצה ברבנות ירושלים, ומשרתיו פעלו לכך אך הציבור סירב. הרב קוק עיכב חודשים את קבלת כתב הרבנות מכבוד לזקנתו ולאביו מבריסק, אבל משהמשיכו בקנאה קיבל. הם צירפו את הרב זוננפלד, הקימו בית דין נפרד וקוראים לו 'בשקר' 'בית דין לכל מקהלות אשכנזים'. 'אני ב"ה מהנעלבים ואינם עולבים'; את המחאה שפרסמו הרבנים נגדם פרסמו נגד רצונו. צערו הוא רק על כבוד ירושלים והתורה.

עיקרי הדברים

- רקע הפלסתר.
- קבלת הרבנות.
- בית דין נפרד.
- 'נעלבים ואינם עולבים'.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה. ירושלים ת"ו[1], תרפ"א[2]

לכבוד ידי"נ[3] הרב הגאון אוצר תו"י[4] וחכמה, מוהרנ"ש[5] גרינשפאן [הרב נחום שמריהו גרינשפן, רב בלידס שבאנגליה] שליט"א[6]

ר"מ[7] בק' לידז יצ"ו[8] וכא"ל[9] שוי"ר[10] אחרי אשר באחור זמן כתבתי לכת"ר[11] את מכתבי יום אמש, הגיעני מכתבו היקר, ע"ד[12] כתב הפלסתר [על דבר כרוז השמצה שפרסמו נגד הרב קוק ונגד הרב יעקב משה חרל"פ] אשר הוציאו נגדי ונגד ידי"נ הרב הגאון הצדיק, ר"י משה חרל"פ[13] שליט"א שהוא אחד השרידים אשר ה' קורא בדורנו. והנה כל הענין הוא בא מתוך קנאה בכבוד והשפעה אשר חנני ה', כי הרב דיסקין [הרב יצחק ירוחם דיסקין, בנו של המהרי"ל דיסקין "הגאון מבריסק", שנבחר לרב העדה האשכנזית החרדית בירושלים] רצה בהתמנת של הרבנות פעה"ק[14], ומשרתיו ועושי רצונו עסקו בזה, ולא עלתה בידם מפני המיאון של הצבור בכללו!. ואנכי מפני כך עכבתי כמה חדשים ולא קבלתי את הכת"ר[15] [את כתב הרבנות של ירושלים] שחששתי לכבודו, ביחוד מפני זקנותו המופלגה, וכבוד אביו הגאון מבריסק זצ"ל[16].

אבל כאשר גם אחרי שלא קבלתי את הכתב הוסיף להתעבר בקנאה, כי יודע הוא שאין מעלה ומוריד כלל ענין קבלת הכת"ר, כי עקר הדבר הוא פה האמון וההשפעה על הקהל, ע"כ[17] יחפשו תואנות, נעתרתי לקבל, ונתחברו קצת אנשים להתפלג בפי"ע[18], וספח עמו את הרב זוננפלד, [הרב יוסף חיים זוננפלד, ממנהיגי היישוב הישן בירושלים] שהיו בתחילה במחלוקת זע"ז[19], ויסדו להם ב"ד[20] מיוחד, וקורין אותו בשקר "ב"ד לכל מקהלות אשכנזים", [בית הדין של העדה החרדית, שנוסד אז] ואין לו השפעה וערך כלל באופן כללי, ואנכי הנני ב"ה[21] מהנעלבים ואינם עולבים, ["הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים" (שבת פח)] ואין דבריהם עושים עלי שום רושם ולא ע"ד הקהל ות"ח[22] ויראים אמתיים. ומשהדפיסו על חושן משפט

עיין אגרות הראיה ח"ג[23] עמ' ש"ו. כתב רבנות. פה הרבנים ובתי הדינים וראשי המוסדות מחאה ע"ז[24] הוא ג"כ[25] נגד רצוני, רק לא אוכל לעצור את חפץ הציבור החושבים שכבודי הוא כבודם, והם בעצמם פה מתכחשים ואומרים שאינם יודעים מכל זה, ובטעות בא הדבר מצדם. ובכ"ז[26] הנם עושים את מעשיהם במחשכים.

אבל כל מה שאני מצטער מזה הוא רק מפני כבוד ירושלים וכבוד התורה שמתחלל ע"י[27] מעשיהם, אבל בעצם הענין, לא בפנים ולא בחוץ, נכרת השפעתם.

ואדרבא חזותם מוכיח כי על כזב ומרמה מיסדים הם את התנגדותם, הבאה מתוך קנאה של תחרות של כבוד המדומה, והי' יטהר לבנו להעשות אגודה אחת, לעבדו באמת בהר קדשו סלה, כל ישראל חברים, ונזכה לראות בויעוד בית מקדשנו וברוממות קרן עם ה' גוי קדוש על אדמת קדשו בב"א[28], כנה"ר[29] וכו

הק' אברהם יצחק ה"ק

---

1. ת"ו - תבנה ותכונן
2. תרפ"א - השנה תרפ"א (1920/1921)
3. ידי"נ - ידיד נפשי
4. תו"י - תורה ויראה
5. מוהרנ"ש - מורנו הרב רבי שמות שמתחילים באותיות נ, ש (למשל: נתן + שמואל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
6. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
7. ר"מ - ראש מתיבתא
8. יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
9. וכא"ל - וכל אשר לו
10. שוי"ר - שלום וישע רב
11. לכת"ר - לכבוד תורתו
12. ע"ד - על דבר
13. חרל"פ - הרב יעקב משה חרל"פ (תלמידו של הרב קוק)
14. פעה"ק - פה עיר הקודש
15. הכת"ר - הכבוד תורתו
16. זצ"ל - זכר צדיק לברכה
17. ע"כ - על כן
18. בפ"ע - בפני עצמו
19. זע"ז - זה על זה
20. ב"ד - בית דין
21. ב"ה - ברוך השם
22. ות"ח - ותלמידי חכמים
23. ח"ג - חלק ג'
24. ע"ז - על זה
25. ג"כ - גם כן
26. ובכ"ז - ובכל זאת
27. ע"י - על ידי
28. בב"א - במהרה בימינו אמן
29. כנה"ר - כנפשו הרמה

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אצו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: אדר שני תרפ"א **נמען:** מכתב גלוי לרב יצחק ירוחם (דיסקין) ולרב חיים זוננפלד

אף שנתנו יד לכותבי פלסתר שהפכו את דבריו לחירופים, הרב קוק מוחל לכולם. לאור הכרזת הנציב על סידור הרבנות, הרב קוק קורא להם לתת יד עם רבני הארץ, ולצוות על הנשמעים להם לחדול ממחלוקת ומדברי דופי על רבני הארץ. כל רבני האספה עומדים 'חזקים מצור' נגד כל פגיעה בדין תורה ובמנהגי ישראל. 'השפיעו על האספה... גם מרוחכם'.

עיקרי הדברים

- מחילה.
- סידור הרבנות.
- קריאה לאחדות.
- שמירת דין תורה.

נוסח האגרת עם ביאור

בעזהי"ת[1] אר"ש[2] תרפ"א[3] מכתב גלוי

לכבוד הרבנים הגי[4] מו"ה[5] יצחק ירוחם ומו"ה[6] חיים זאננענפעלד [הרב יצחק ירוחם דיסקין והרב יוסף חיים זוננפלד, ראשי העדה החרדית בירושלים, שהתנגדו להקמת הרבנות הראשית] שליט"א[7] שלום וברכה,

. אעפ"י[8] שכת"ר[9] עברו עלי את הדרך, לפי דעתי, והתנהגו עמדי שלא כפי הנמוס, הראוי לתלמידי-חכמים, בנתינת יד לכותבי פלסתר, [בתמיכה בכותבי כרוזי השמצה] המהפכים דברי קדש שיצאו ממני בתומת לב, לחרפות וגדופים, בכ"ז[10] אני סולח ומוחל לכל מי שפגע בי, והשעה הגדולה הזאת של בנין התורה והמשפט של דיני תוה"ק[11] בארץ ישראל בדרך חק ומשפט מאושר היא הנותנת לנו כח להתרומם מעל כל מהומות הקטנות שעברו ביניינו. ואני פונה אליכם במכתבי זה גלוי לכל בית ישראל בארץ ובחו"ל[12], בדבר הענין הק'[13] העומד לפנינו עכשו. שהיא ענין סדור הרבנות באי"י[14] שעפ"י[15] הכרזת הנציב העליון [הקמת הרבנות הראשית לארץ ישראל, באדר תרפ"א, ביוזמת הנציב העליון הרברט סמואל] ירום הודו, אנו נגשים לכונן אותו שאני רואה את הדבר הזה בעזרת השי"ת[16] לפתח תקוה ולתשועת ישראל לתחית הקדש ולחזוק התורה וכבודה על אדמת הקדש ובכל העולם כולו. לפיכך אני קורא בזה לכת"ר[17] שיואילו לתן ידם עם כל רבני אי"י[18] החפצים בכל לבם ונפשם לחזק את התורה ואת היהדות הנאמנה באי"י. ואני דורש מכת"ר[19] שיצוו על כל הנשמעים לדבריהם שיחדלו מלשלח יד בבנין בית ישראל, ויחדלו מהוסיף שערוריות ומחלוקת בארץ ישראל, ונבא כלנו יחד לעבד שכם אחד לעבודת ה' ועמו, הזהרו את אנשי משמעתכם מכל דברי שוא ודופי על רבני אי"י רובם ככולם המלאים תורה ויראת שמים באמת, ושכל כונתם באספה הקדושה הזאת של כבוד הרבנות בארץ ישראל היא, רק להרבות כבוד שמים לחזק את התורה והמצוה, להגדיל את כבוד הרבנות כדי שיהיו דברי הרבנים היראים והשלמים נשמעים לעבודת ה'

ולחזוק התורה ולהרבות בישראל אחדות ושלום ולבנות בנין בית ישראל על אדמת ישראל כרצון השי"ת וכרצון יראיו וכרצון כל בית ישראל.

אל נא תמנעו את הרבים מלעשות מצוה ובפרט מצוה רבה כזאת הקבועה לדורות ליסוד בנין הקדושה, בתוכן האספה הקדושה הזאת לסדור הרבנות בארץ ישראל. כל רבני האספה כולם עומדים חזקים מצור נגד כל רוח מחבל ומהרס נגד כל מי שרוצה לנגוע בדין ומשפט תוה"ק ובמנהגי ישראל הקדושים, אפילו כמלא נימא. [כחוט השערה] נבנה נא יחד את הבנין הקדוש של סדור הרבנות בארץ ישראל כשאיפתו הצודקת של מעלת הוד הנציב העליון ירום הודו, כדי לכונן את אבני הבנין לביתנו הלאומי בארצנו הקדושה אשר מאת ה' היתה זאת לתן בלב ה הרוממה הבריטית וחבר הלאומים. להכיר את צדקת זכיותנו עליה. הבו נא גם אתם את כחכם והשפעתכם הטובה לשכלול הבנין הקדוש הזה, השפיעו על האספה הקדושה הזאת גם מרוחכם. יהי ה' עמנו ויתקננו בעצה טובה מלפניו. ולשכן בפורנו אהבה ואחוה ושלוי[20] ורעות להרבות כבוד השי"ת וכבודם של ישראל וכבוד ירושלם עה"ק[21] וכבוד אה"ק[22] בכלל, וכבוד התורה ולומדיה, לרומם את עיר אלוקינו ולהעמיד חרבותיה, לבצר חומת דתנו הקדושה ולגדור כל פרצותיה, ונזכה מהרה ליום גאולה וישועה, ליום אשר יהיה ה' לעטרת צבי ולצפירת תפארת לשאר עמו ולרוח משפט ליושב על המשפט.

ומהרה יתנני השי"ת לראות בשיבת שופטנו כבראשונה ויועצנו כבתחלה.

והנני בזה חותם בברכת שלום ובצפיית ישועה, שיתן ה' בלב כת"ר[23] להשיב לי ולכל רבני א"י הבאים אל האספה הקדושה הזאת, שהיא כנסיה שהיא לשם שמים עטרת שלום כבוד וברכה המכבדכם מאד ודו"ש[24] באה"ר[25]

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

---

1. בעזהי"ת - בעזרת השם יתברך
2. אר"ש - אמר רבי שמעון
3. תרפ"א - השנה תרפ"א (1920/1921)
4. הג' - הגאון
5. מו"ה - מורנו הרב
6. ומו"ה - ומורנו הרב
7. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8. אעפ"י - אף על פי
9. שכת"ר - שכבוד תורתו
10. בכ"ז - בכל זאת
11. תוה"ק - תורתנו הקדושה
12. ובחו"ל - ובחוץ לארץ
13. הק' - הקטן
14. באי"י - בארץ ישראל
15. שעפ"י - שעל פי
16. השי"ת - השם יתברך
17. לכת"ר - לכבוד תורתו
18. א"י - ארץ ישראל

19. מכת"ר - מכבוד תורתו
20. ושלו' - ושלום
21. עה"ק - עיר הקודש
22. אה"ק - ארץ הקודש
23. כת"ר - כבוד תורתו
24. ודו"ש - ודורש שלום
25. באה"ר - באהבה רבה